

Laidiens: 14.01.2011., Nr. 8

Ministru kabineta noteikumi Nr.32

Rīgā 2011.gada 11.janvārī (prot. Nr.3 21.§)

Noteiktos apstākļos audzējamās dārzeņu šķirnes atzīšanas un sēklu aprites noteikumi

Izdoti saskaņā ar Sēklu un šķirņu aprites likuma 2.panta 1.punkta "h" apakšpunktu

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka noteiktos apstākļos audzējamās dārzeņu šķirnes atzīšanas un sēklu aprites kārtību sugām, kas minētas normatīvajos aktos par dārzeņu sēklaudzēšanu un sēklu tirdzniecību, kā arī reglamentē:

- 1.1. prasības noteiktos apstākļos audzējamās dārzeņu šķirnes atzīšanai;
  - 1.2. minimālās prasības un kārtību, kādā veicama noteiktos apstākļos audzējamās dārzeņu šķirnes atšķirīguma, viendabīguma un stabilitātes pārbaude;
  - 1.3. prasības un kārtību, kādā noteiktos apstākļos audzējamu dārzeņu šķirni iekļauj Latvijas augu šķirņu katalogā;
  - 1.4. prasības noteiktos apstākļos audzējamās dārzeņu šķirnes sēklu apritei;
  - 1.5. prasības noteiktos apstākļos audzējamās dārzeņu šķirnes sēklu kvalitātei;
  - 1.6. prasības noteiktos apstākļos audzējamās dārzeņu šķirnes sēklu saiņošanai un etiķetēšanai;
  - 1.7. prasības noteiktos apstākļos audzējamās dārzeņu šķirnes sēklu pēcpārbaudei kontrollauciņos.
2. Valsts augu aizsardzības dienests (turpmāk – dienests) veic vai organizē noteiktos apstākļos audzējamās dārzeņu šķirnes sēklas pēcpārbaudi un nodrošina sēklu tirdzniecības kontroli.

3. Audzējot un tirgojot sīpolu *Allium cepa* L., šalotu *Allium cepa Agregatum*, maurloku *Allium schoenoprasum* L., tomātu *Lycopersicon esculentum* Mill., daudzziedu pupiņu *Phaseolus coccineus* L. un dārza pupiņu *Phaseolus vulgaris* L. noteiktos apstākļos audzējamās dārzeņu šķirnes sēklas, ievēro normatīvajos aktos par augu karantīnu noteiktās prasības.

4. Ja galda biešu *Beta vulgaris* L., daudzziedu pupiņu *Phaseolus coccineus* L. un dārza pupiņu *Phaseolus vulgaris* L. noteiktos apstākļos audzējamās dārzeņu šķirnes sēklas paredzētas izplatīšanai atzītā aizsargājamā zonā, ievēro normatīvajos aktos par augu karantīnu noteiktās prasības.

5. Ar noteiktos apstākļos audzējamās dārzeņu šķirnes sēklu audzēšanu, sagatavošanu un tirgošanu atļauts nodarboties personai, kas ir reģistrējusies dienesta Kultūraugu uzraudzības valsts informācijas sistēmas Sēklaudzētāju un sēklu tirgotāju reģistrā (turpmāk – sēklaudzētāju un sēklu tirgotāju reģistrs) saskaņā ar normatīvajiem aktiem par dārzeņu sēklaudzēšanu un sēklu tirdzniecību.

6. Noteiktos apstākļos audzējamas dārzeņu šķirnes sēklas iegūst no sēklām, ko saražojis šķirnes uzturētājs.

II. Prasības noteiktos apstākļos audzējamas dārzeņu šķirnes atzīšanai un šķirnes pārbaudes veikšanai

7. Šķirni atzīst par noteiktos apstākļos audzējamu dārzeņu šķirni, ja tā atbilst šādiem nosacījumiem:

7.1. šķirne ir atzīta par atšķirīgu, viendabīgu un stabilu saskaņā ar šo noteikumu 8.punktu;

7.2. šķirnei nav būtiskas vērtības komerciālā dārzeņu ražošanā, un tā ir izveidota audzēšanai noteiktos apstākļos, piemēram, īpašos agrotehniskos, klimatiskos vai augsnei raksturīgos apstākļos;

7.3. šķirne nav aizsargāta saskaņā ar:

7.3.1. Padomes 1994.gada 27.jūlija (EK) Regulu Nr.2100/94 par Kopienas augu šķirņu aizsardzību;

7.3.2. normatīvajiem aktiem par augu šķirņu aizsardzību;

7.4. nav iesniegts pieteikums par šķirnes aizsardzību Kopienas Augu šķirņu birojā (*CPVO*) vai iesniegums dienestā;

7.5. šķirne nav iekļauta Latvijas augu šķirņu katalogā (turpmāk – katalogs) vai Eiropas Savienības kopējā dārzeņu šķirņu katalogā vai vismaz divus gadus nav oficiāli sertificēta pēc katalogā vai Eiropas Savienības kopējā dārzeņu šķirņu katalogā norādītā oficiālā sertificēšanas un tirdzniecības termiņa beigām.

8. Noteiktos apstākļos audzējamu dārzeņu šķirni par atšķirīgu, viendabīgu un stabilu dienests var atzīt, pamatojoties uz rezultātiem, kas iegūti vienā no šādām šķirnes atšķirīguma, viendabīguma un stabilitātes pārbaudēm (turpmāk – šķirnes pārbaude):

8.1. šķirnes pārbaudē, kas veikta saskaņā ar normatīvajiem aktiem par šķirnes atšķirīguma, viendabīguma un stabilitātes pārbaudi;

8.2. šķirnes pārbaudē ar minimālajām prasībām, kura veikta saskaņā ar šiem noteikumiem, ievērojot šādus nosacījumus:

8.2.1. atšķirīguma un stabilitātes pārbaudi veic saskaņā ar Kopienas Augu šķirņu biroja (*CPVO*) šķirnes pārbaudes protokoliem (publicēti dienesta mājaslapā internetā), kas minēti normatīvajos aktos par šķirnes atšķirīguma, viendabīguma un stabilitātes pārbaudi, lai pārbaudītu vismaz tās pazīmes, kas minētas Kopienas Augu šķirņu biroja (*CPVO*) šķirnes pārbaudes protokolu tehniskajās anketās;

8.2.2. ja attiecīgajai sugai nav Kopienas Augu šķirņu biroja (*CPVO*) šķirnes pārbaudes protokola, atšķirīguma un stabilitātes pārbaudi veic saskaņā ar Starptautiskās jaunu augu šķirņu aizsardzības savienības (*UPOV*) šķirnes pārbaudes vadlīnijām (publicētas dienesta mājaslapā internetā), kas minētas normatīvajos aktos par šķirnes atšķirīguma, viendabīguma un stabilitātes pārbaudi, lai pārbaudītu vismaz tās pazīmes, kas minētas Starptautiskās jaunu augu šķirņu aizsardzības savienības (*UPOV*) šķirnes pārbaudes vadlīniju tehniskajās anketās;

8.2.3. viendabīguma pārbaudi veic saskaņā ar Kopienas Augu šķirņu biroja (*CPVO*) šķirnes pārbaudes protokoliem vai Starptautiskās jaunu augu šķirņu aizsardzības savienības (*UPOV*) šķirnes pārbaudes vadlīnijām un nosaka šķirnei neatbilstošo (netipisko) augu skaitu saskaņā ar šo noteikumu 1.pielikumu.

9. Šo noteikumu 8.2.apakšpunktā minēto šķirnes pārbaudi ar minimālajām prasībām veic Augu šķirņu aizsardzības likumā minētās institūcijas.

10. Lai veiktu šo noteikumu 8.2.apakšpunktā minēto šķirnes pārbaudi, šķirnes selekcionārs vai tās uzturētājs iesniedz iesniegumu vienā no Augu šķirņu aizsardzības likumā minētajām institūcijām.

III. Noteiktos apstākļos audzējamas dārzeņu šķirnes iekļaušana Latvijas augu šķirņu katalogā

11. Lai noteiktos apstākļos audzējamu dārzeņu šķirni iekļautu katalogā, sēklaudzētāju un sēklu tirgotāju reģistrā reģistrētā persona, kas uztur noteiktos apstākļos audzējamu dārzeņu šķirni (turpmāk – iesniedzējs), dienestā iesniedz:

11.1. iesniegumu saskaņā ar šo noteikumu 2.pielikumu;

11.2. apliecinājumu, ka ir samaksāta valsts nodeva par šķirnes iekļaušanu katalogā;

11.3. šķirnes pārbaudes pārskatu un šķirnes apraksta oriģinālu vai apstiprinātu oriģināla kopiju, ja šķirnes pārbaude veikta saskaņā ar šo noteikumu 8.1.apakšpunktu;

11.4. ja šķirnes pārbaude veikta saskaņā ar šo noteikumu 8.2.apakšpunktu:

11.4.1. šķirnes pārbaudes pārskatu;

11.4.2. šķirnes pārbaudes tehnisko anketu saskaņā ar Kopienas Augu šķirņu biroja (*CPVO*) šķirnes pārbaudes protokoliem vai Starptautiskās jaunu augu šķirņu aizsardzības savienības (*UPOV*) šķirnes pārbaudes vadlīnijām atbilstoši normatīvajiem aktiem par šķirnes atšķirīguma, viendabīguma un stabilitātes pārbaudi;

11.5. šķirnes uzturēšanas shēmu;

11.6. informāciju par šķirnes audzēšanas, pavairošanas un izmantošanas periodā iegūto praktisko pieredzi;

11.7. pamatojumu, kāpēc šķirnei nav būtiskas vērtības komerciālā dārzeņu ražošanā.

12. Ja šo noteikumu 11.punktā minētā informācija nav pilnīga vai neatbilst šo noteikumu prasībām, dienests septiņu darbdienu laikā pēc iesnieguma saņemšanas rakstiski pieprasa iesniedzējam precizēt informāciju. Iesniedzējs mēneša laikā pēc pieprasījuma saņemšanas iesniedz dienestā precizēto informāciju.

13. Ja iesniedzējs līdz noteiktā termiņa beigām neiesniedz dienestā šo noteikumu 12.punktā minēto informāciju, dienests iesniegumu noraida un piecu darbdienu laikā pēc lēmuma pieņemšanas par to paziņo iesniedzējam.

14. Ja šķirnes nosaukums ir bijis zināms pirms 2000.gada 25.maija, šķirnes nosaukumā pieļaujamas atkāpes no Komisijas 2009.gada 22.jūlija Regulas (EK) Nr.637/2009, ar ko nosaka īstenošanas noteikumus attiecībā uz lauksaimniecības augu sugu un dārzeņu sugu šķirņu nosaukumu piemērotību noteiktajām prasībām (turpmāk – regula Nr.637/2009), ja vien ar šādām atkāpēm netiek pārkāptas kādas trešās personas primārās tiesības, kas aizsargātas ar regulas Nr.637/2009 2.pantu.

15. Saskaņā ar šo noteikumu 14.punktu šķirnei var būt vairāk par vienu nosaukumu, ja attiecīgie nosaukumi ir pazīstami. Ja šķirnei ir vairāki nosaukumi, dienests katalogā norāda šķirnes nosaukumu un nosaukuma sinonīmus.

16. Mēneša laikā pēc šo noteikumu 11.punktā minēto dokumentu saņemšanas dienests tos izvērtē un pieņem lēmumu par šķirnes iekļaušanu katalogā ar norādi "Noteiktos apstākļos audzējama dārzeņu šķirne" vai neiekļaušanu katalogā. Dienests piecu darbdienu laikā pēc lēmuma pieņemšanas par to paziņo iesniedzējam.

17. Noteiktos apstākļos audzējamu dārzeņu šķirni katalogā iekļauj ne ilgāk kā uz 10 gadiem. Noteiktos apstākļos audzējamas dārzeņu šķirnes nosaukuma atbilstības pārbaude, uzturēšana, termiņa pagarināšana un svītrosana no kataloga notiek saskaņā ar normatīvajiem aktiem par Latvijas augu šķirņu kataloga nolikumu.

IV. Sēklu kvalitātes prasības un sēklu kvalitātes novērtēšana

18. Noteiktos apstākļos audzējamas dārzeņu šķirnes sēklas pārbauda kā standartsēklas, un tās atbilst šādām prasībām:

18.1. sēklas atbilst standartsēklu kvalitātes prasībām, kas noteiktas normatīvajos aktos par dārzeņu sēklaudzēšanu un sēklu tirdzniecību;

18.2. sēklu šķirnes tīrība atbilst šo noteikumu 1.pielikumā minētajām prasībām.

19. Noteiktos apstākļos audzējamas dārzeņu šķirnes sēklu kvalitāti apliecina sēklas iesaiņojuma etiķete, kurā ietver šo noteikumu 3.pielikumā minēto informāciju.

20. Lai novērtētu sēklu kvalitāti, paraugus no katras sagatavotās viendabīgās sēklu partijas var noņemt:

20.1. sēklas īpašnieks, kas reģistrēts sēklaudzētāju un sēklu tirgotāju reģistrā, vai viņa pilnvarotā persona;

20.2. dienests, ja tas saņēmis sēklaudzētāju un sēklu tirgotāju reģistrā reģistrētās personas iesniegumu.

21. Paraugus ņem saskaņā ar Starptautiskās sēklu kontroles asociācijas (*ISTA*) noteikumos paredzētajām metodēm (publicētas dienesta mājaslapā internetā).

22. Sēklas novērtē oficiālā sēklu kontroles laboratorijā vai oficiālā pārraudzībā esošā sēklu kontroles laboratorijā, izmantojot Starptautiskās sēklu kontroles asociācijas (*ISTA*) noteikumos paredzētās metodes.

23. Par noteiktos apstākļos audzējamas dārzeņu šķirnes sēklu kvalitatīvo rādītāju atbilstību konkrētās sugas sēklaudzēšanas un sēklu tirdzniecības noteikumu prasībām ir atbildīgs noteiktos apstākļos audzējamas dārzeņu šķirnes sēklaudzētājs vai sēklu sagatavotājs.

V. Sēklu saiņošana un etiķetēšana

24. Sēklas nodod tirdzniecībai iesaiņojumā, kas noslēgts tā, lai to nevarētu atvērt bez redzamām etiķetes vai iesaiņojuma bojājumu pazīmēm. Iesaiņojuma noslēgšanai lieto saiņotāja etiķeti, ja netiek izmantota vienreizējā noslēgšanas sistēma. Etiķete var būt ar auklas caurumu, uzlīmējama vai piešujama.

25. Ja lieto etiķeti ar auklas caurumu, etiķetes piestiprinājumu aizzīmogo.

26. Uz iesaiņojuma etiķeti var aizstāt ar zīmogojumu, kurā atveidots etiķetes saturs.

27. Sēklu partiju noliktavā novieto tā, lai jebkurai iesaiņojuma vienībai varētu brīvi piekļūt un noņemt paraugu.

28. Noteiktos apstākļos audzējamas dārzeņu šķirnes sēklas atļauts tirgot tikai nelielos iesaiņojumos, nepārsniedzot šo noteikumu 4.pielikumā minēto maksimālo neto svaru.

VI. Sēklu pēcpārbaude kontrollauciņos

29. Dienests izlases veidā organizē noteiktos apstākļos audzējamas dārzeņu šķirnes sēklu pēcpārbaudi, lai pārlicinātos, vai sēklu pavairošanas procesā ir nodrošināta un saglabājusies šķirnes identitāte un tīrība.

30. Noteiktos apstākļos audzējamas dārzeņu šķirnes sēklu paraugs neatbilst šķirnes tīrības prasībām, ja šķirnei neatbilstošo (netipisko) augu skaits pārsniedz šo noteikumu 1.pielikumā minēto skaitu.

31. Ja pēcpārbaudē konstatēts, ka kāda no sēklu partijām neatbilst šķirnes identitātes vai šķirnes tīrības prasībām, dienests piecu darbdienu laikā pēc pēcpārbaudes pabeigšanas pieņem lēmumu par attiecīgās sēklu partijas turpmākas pavairošanas iespējām un septiņu darbdienu laikā paziņo par to šo noteikumu 20.1.apakšpunktā minētajai personai.

32. Sēklu partiju pēcpārbaudes rezultātus mēneša laikā pēc pēcpārbaudes pabeigšanas ievieto dienesta mājaslapā internetā.

VII. Informācijas apmaiņa

33. Sēklu tirgotājs katru gadu līdz 5.jūlijam iesniedz dienestā informāciju par pārdotajām noteiktos apstākļos audzējamu dārzeņu šķirnes sēklu partijām (pa sugām un šķirnēm) laikposmā no iepriekšējā gada 1.jūlija līdz kārtējā gada 30.jūnijam, norādot sēklu partiju numuru un daudzumu.

34. Dienests pēc Eiropas Komisijas pieprasījuma elektroniski nosūta Eiropas Komisijai un citām dalībvalstīm informāciju par katras noteiktos apstākļos audzējamās dārzeņu šķirnes pārdoto sēklu daudzumu.

Informatīva atsauce uz Eiropas Savienības direktīvu

Noteikumos iekļautas tiesību normas, kas izriet no Komisijas 2009.gada 26.novembra Direktīvas 2009/145/EK, ar ko paredz dažas atkāpes attiecībā uz tādu dārzeņu savvaļas sugu un šķirņu atzišanu, kas ir tradicionāli audzētas noteiktos apvidos un reģionos un ko apdraud ģenētiskā erozija, un tādu dārzeņu šķirņu atzišanu, kam nav būtiskas vērtības attiecībā uz komerciālu augkopību, bet kas ir izveidotas audzēšanai noteiktos apstākļos un šo savvaļas sugu un šķirņu sēklu tirdzniecībai.

Ministru prezidents *V.Dombrovskis*

Zemkopības ministra vietā –
satiksmes ministrs *U.Augulis*

1.pielikums
Ministru kabineta
2011.gada 11.janvāra
noteikumiem Nr.32

Viendabīguma pārbaudē un pēcpārbaudē maksimāli pieļaujamais šķirnei neatbilstošo (netipisko) augu skaits

Nr.p.k.	Pārbaudāmo augu skaits	Maksimāli pieļaujamais šķirnei neatbilstošo (netipisko) augu skaits
1.	5	1
2.	10	2
3.	15	3
4.	20	4
5.	25	4
6.	30	5
7.	35	6
8.	40	6
9.	45	7
10.	50	8
11.	55	8